

1.4.2 Gramatické číslo

→ každé N má v syntaktické struktuře nějaké číslo – shoda uvnitř NP, Subj – predikát

(27) *Zaplatil za novou knihu – Zaplatil za nové knihy*

Přišel k nám na návštěvu se sousedem – Přišel k nám na návštěvu se sousedy

(28) *Zaplatil za benzín - Zaplatil za benzíny*

Přišel k nám na návštěvu s pivem - Přišel k nám na návštěvu s pivy

→ číslo jako gramatická kategorie [Num: SG/PL] a počítatelnost vs. nepočítatelnost (viz angl. *count nouns* vs. *mass nouns*)

1.4.2.1 Nepočítatelná N

→ ozn. homogenní, nerozčleněné entity, které nemají určitý tvar a přesné hranice („Každá část *vody* je zase *voda*.“ vs. „Každá část *krávy* je zase *kráva*.“)

gramatické vlastnosti:

- typicky mají jen jedno číslo → **singularia a pluralia tantum**

(29) *víno, pivo, máslo, voda, těsto; písek, rýže, prach, sůl*

(30) *nábytek, dobytek, hmyz, harampádí, nádobí; kamení, uhlí, dříví, peří; učivo, kuřivo, topivo, mazivo*

(31) *stádo, roj, houf, družina, kolektiv, skupina; členstvo, učitelstvo, žactvo, služebnictvo*

(32) *kvasnice, pomeje, plíčky, povidla, splašky, dršťky*

→ počítání přes tzv. *singulativa* – ozn. porce

(33) *sklenice vody, piva, vína, mléka; plátek chleba, sýru, slaniny; zrnko prachu, písku, rýže, soli*

→ typizované porce

(34) *Vypil dvě piva/kávy. Kup tři mlíka/vody.*

*Na těsto spotřebovala *tři/troje kvasnice.*

1.4.2.2 Počítatelná N

→ reference k jednotlivině (SG), k více jednotlivinám (PL)

(34) *Velryba je savec/Velryby jsou savci*

Všichni studenti musí platit školné/Každý student musí platit školné

→ neutralizace opozice SG/PL

(35) *Všechny děti ve třídě čtou slabikář.*

→ distributivní vs. kolektivní čtení

(36) *nůžky, kleště, dveře, bradla, brýle, vrata, štafle; záda, játra, bedra, ústa; kalhoty, tepláky, šustáky, trenýrky, elastáky, oteplovačky*

(37) *patery nůžky, dvoje kalhoty, jedny dveře vs. pět šroubováků, dva svetry, jeden stůl*